

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
Innovative Leadership Development Model for School Administrators
under the Primary Educational Service Area Office
in the Upper Northeastern Region 1

ปาจริย์ เนรมิตพานิชย์* สุวิมล ตั้งประเสริฐ** สงวนพงศ์ ขวนชม*** และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ****
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์*
รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์***
อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์****
Pajaree Naramitpanich* Suwimon Tungprasert** Sanguanpong Chuanchom***
and Worasit Rattanavaraha****

Ph.D.Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University*
Associate Professor Dr. Faculty of Education, Vongchavalitkul University***
Assistant Professor Dr. Faculty of Education, Vongchavalitkul University***
Dr. Faculty of Education, Vongchavalitkul University****
Corresponding author E-mail: Pajaree1499@gmail.com

(Received: September 15, 2023; Revised: October 22, 2023; Accepted: October 30, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ยืนยันองค์ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง แล้ววิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 322 คน โดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.98 ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ร่างรูปแบบและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และ ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การพัฒนา

กลยุทธ์ และการบริหารความเสี่ยง โดยระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของรูปแบบ สารสำคัญของรูปแบบ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ โดยมีความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบของรูปแบบด้านเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ผลการประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่า ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were threefold: firstly, to investigate the levels of innovative leadership among school administrators under the Primary Educational Service Area Office in the Upper Northeastern Region 1; secondly, to develop an innovative leadership development model tailored for these administrators; and thirdly, to assess the feasibility and usability of the developed model. The study was structured into three distinct phases. In Part 1, the innovative leadership levels were evaluated by integrating components of innovative leadership and validating them with five experts selected through purposive sampling. The sample group for this phase comprised 322 school administrators chosen via simple random sampling. Data collection utilized a questionnaire with an Item Objective Congruence (IOC) index ranging from 0.60 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.98. Part 2 focused on constructing the innovative leadership model, involving the creation of a preliminary model followed by its assessment through focus group discussions with seven experts, purposively selected. The model's appropriateness and relevance were subsequently evaluated. Part 3 involved the evaluation of the model's feasibility and usability, with feedback solicited from 30 participants. Statistical analysis included calculating the mean and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) The innovative leadership levels among school administrators in the Upper Northeastern Region 1 encompassed six components: Visionary thinking, Creative thinking, Utilization of information and communication technology, Teamwork, Strategic development, and Risk management. Overall, the innovative leadership levels were found to be high, with risk management exhibiting the highest average score. 2) The innovative leadership development model for school administrators comprised five key components: Principles and rationale, Objectives of the model, Key content of the model, Implementation of the model, and Conditions for the model's success. The model was deemed highly appropriate, with the conditions for its success receiving the highest average rating. 3) The feasibility and usability of the model were determined to be high overall, with usability rated highest.

Keywords: A Mode of Development, Innovative Leadership, School Administrators

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวิทยาศาสตร์ รวมถึงด้านการศึกษา จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนและปรับตัวตามสังคมอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และความสามารถในการแข่งขันในโลกไร้พรมแดน การศึกษานั้นจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีคุณภาพ จากนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” การปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยให้พ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562) การบริหารกิจการที่เกี่ยวข้องสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ มีกระบวนการพัฒนาความคิดเชิงนวัตกรรมเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินของโรงเรียนนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการจากเดิมสู่แนวทางใหม่ มีวิสัยทัศน์และกำหนดแนวทางในการนำเทคโนโลยีเข้ามาสู่สถานศึกษาและห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ และส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (สัทธิญา แซ่มซ้อย, 2561)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคคลในองค์กรอย่างมาก เป็นการกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน มีจุดเน้นหรือเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม มีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม เกิดความไว้วางใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์การในการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม เพื่อการได้เปรียบในเชิงของการแข่งขัน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการในเชิงสร้างสรรค์อย่างมีกลยุทธ์ การสร้างนวัตกรรมใหม่ในการผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและบริการ (Carmeli et al., 2010)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบไปด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลย และบึงกาฬ จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา (พ.ศ. 2563 – 2565) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้เสนอว่าปัญหาในการจัดการศึกษาว่า สภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นั้น พบปัญหาทั้งในด้านโครงสร้างของสถานศึกษา การบริหารเกี่ยวกับบุคลากรในการทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งระบบบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านกลยุทธ์การบริหาร และด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในการจัดการศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการภาค 10, 2563) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ได้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน ซึ่งปัญหาการจัดการการศึกษาของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีความซับซ้อนและสั่งสมมา จึงเป็นเหตุจำเป็นให้ต้องมีการบริหารจัดการด้านการศึกษา ที่ดีและมีความเหมาะสม การนำการบริหารเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นั้น จึงถือว่าเป็นเรื่องใหม่ เนื่องจากการบริหารเชิงนวัตกรรมองค์การ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคและกระบวนการบริหารใหม่ ๆ ที่มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการจากเดิมสู่แนวทางใหม่เพื่อพัฒนาองค์การให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้การบริหารองค์การที่มีนวัตกรรม การบริหารจัดการองค์การที่ดีจะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมชุมชนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการได้มาซึ่งนวัตกรรมการบริหารต้นแบบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์การ ในอนาคตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้น จะเห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาและสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ทั้งในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมสู่สถานศึกษา การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนในการสร้างเครือข่าย พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการวางแผนแบบกลยุทธ์ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการบริหารของผู้บริหารให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ตอนที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ขั้นตอนที่ 1.1 ศึกษาองค์ประกอบการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 43 องค์ประกอบ แต่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจากความถี่ของประกอบที่นักวิจัยส่วนใหญ่เป็นองค์ประกอบในระดับสูง (ความถี่สูง ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป) ได้องค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การพัฒนาด้านกลยุทธ์ และ 6) การบริหารความเสี่ยง

3.1.2 ขั้นตอนที่ 1.2 ยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 การสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการแจกแจงความถี่ และสร้างข้อสรุปองค์ประกอบแล้วยืนยันองค์ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

3.1.3 ขั้นตอนที่ 1.3 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) และในตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวนตัวอย่าง 322 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผู้วิจัยดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนที่ 2.1 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ศึกษาองค์ประกอบของการสร้างรูปแบบ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาสังเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบเพื่อร่างรูปแบบ ได้องค์ประกอบ

ของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) สาระสำคัญของรูปแบบ 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ เพื่อใช้สำหรับการร่างรูปแบบการพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.2 ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 องค์ประกอบ จากนั้นประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ นำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นสร้างรูปแบบกลับไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน เลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จากแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.24	0.26	มาก	4
2. ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.31	0.29	มาก	3
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.89	0.35	มาก	6
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.43	0.48	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.20	0.29	มาก	5
6. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.85	0.23	มากที่สุด	1
รวม	4.32	0.15	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ด้านการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.20$) และด้านที่มีข้อเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

4.2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการจัดประชุมกลุ่มสนทนาของผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จำแนกแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1. หลักการและเหตุผลของรูปแบบ	4.86	0.38	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สารสำคัญของรูปแบบ	4.81	0.37	มากที่สุด
3.1 ส่วนที่ 1 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.90	0.25	มากที่สุด
3.2 ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.83	0.38	มากที่สุด
3.2.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.83	0.38	มากที่สุด
3.2.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.83	0.37	มากที่สุด
3.3 ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.75	0.36	มากที่สุด
3.3.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.71	0.37	มากที่สุด
3.3.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.79	0.37	มากที่สุด
4. การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	4.82	0.37	มากที่สุด
4.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.83	0.37	มากที่สุด
4.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.80	0.37	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	4.91	0.30	มากที่สุด
5.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.98	0.08	มากที่สุด
5.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.83	0.38	มากที่สุด
รวม	4.88	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา คือ เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$) หลักการและเหตุผลของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$)

การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สารสำคัญของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) ตามลำดับ

องค์ประกอบของของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีหลักการและเหตุผล เพื่อศึกษาและสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการพัฒนากลยุทธ์ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ทั้งในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมสู่สถานศึกษา การแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนในการสร้างเครือข่าย พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการวางแผนแบบกลยุทธ์ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการบริหารของผู้บริหารให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยสารสำคัญของรูปแบบ ได้แบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คุณลักษณะการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ทั้ง 3 คุณลักษณะ คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการพัฒนากลยุทธ์ ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ส่วนที่ 3 โครงการ/กิจกรรมสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ แนวทางนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ แบ่งเป็นระดับหน่วยงาน และผู้บริหารสถานศึกษา

4.3 การประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผ่านการประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 ท่าน มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จำแนกแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการและเหตุผลของรูปแบบ	4.77	0.43	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.73	0.45	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
3. สารสำคัญของรูปแบบ	4.43	0.20	มาก	4.71	0.15	มากที่สุด
3.1 ส่วนที่ 1 คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.51	0.49	มากที่สุด	4.77	0.31	มากที่สุด
3.2 ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.37	0.17	มาก	4.63	0.23	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.2.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	4.34	0.22	มาก	4.63	0.26	มากที่สุด
3.2.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.39	0.24	มาก	4.63	0.26	มากที่สุด
3.3 ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม	4.40	0.19	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
3.3.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	4.43	0.24	มาก	4.77	0.17	มากที่สุด
3.3.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.39	0.19	มาก	4.69	0.26	มากที่สุด
4. การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	4.29	0.21	มาก	4.58	0.25	มากที่สุด
4.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.28	0.30	มาก	4.60	0.30	มากที่สุด
4.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.31	0.26	มาก	4.55	0.31	มากที่สุด
5. เจาะใจสู่ความสำเร็จของรูปแบบ	4.14	0.25	มาก	4.54	0.25	มากที่สุด
5.1 การพัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4.13	0.32	มาก	4.52	0.32	มากที่สุด
5.2 การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา	4.16	0.26	มาก	4.57	0.31	มากที่สุด
รวม	4.47	0.18	มาก	4.70	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การประเมินรูปแบบในด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พบว่า ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการและเหตุผลของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) สารสำคัญของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจาะใจสู่ความสำเร็จของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการและเหตุผลของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1 ($\bar{X} = 4.80$) สารสำคัญของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.71$) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจาะใจสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.54$)

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การด้านการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนากลยุทธ์ และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ให้ความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ที่เป็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สำคัญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องนำมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งนวัตกรรมการจัดการ นวัตกรรมการทำงาน โดยผู้บริหารการศึกษาสามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำความรู้ ทักษะ กระบวนการและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการสร้างบทบาทการเป็นผู้นำ การสร้างแนวทางการดำเนินงานใหม่ ๆ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดแนวคิดหรือแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลชลี จงเจริญ (2561) ที่เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นความสามารถของผู้นำในการทำงานร่วมกับทีมงานเพื่อสร้างผลงานเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมขององค์การ การใช้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารการศึกษานั้น ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการสร้างวัฒนธรรมที่ชัดเจน สร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศ สร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จัดอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม กำหนดภาระงานที่เหมาะสม และให้เสรีภาพในการทำงาน สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารทางการศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระดับทีมงาน และปัจจัยระดับองค์การ รวมทั้งปัจจัยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสร้างผลงานนวัตกรรม และต้องมีการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานแบบใหม่และองค์ประกอบการประเมินความคิดเชิงนวัตกรรมและการนำไปสู่การปฏิบัติ การกำกับควบคุม การบริหารความเสี่ยงในกระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงกานต์ กาญจนะโกติน (2561) ที่เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะนำพาองค์กรไปสู่การพัฒนา โดยการปลูกฝังค่านิยมให้มีความรักในนวัตกรรม รวมทั้งการสร้างสรรค่านวัตกรรมเป็นทีม การใช้คุณลักษณะส่วนบุคคลให้เป็นประโยชน์ การนำความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม โดยการเอาใจใส่การศึกษาข้อมูลอย่างลึกซึ้ง และวิธีการศึกษาข้อมูลจนก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมจนสัมฤทธิ์ผล ซึ่งต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมทั้งด้านความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ วิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ วิธีการนำความรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Watt (2002) ที่เสนอว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานั้น จะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นการส่งเสริมความรู้ใหม่ ๆ ทักษะที่จำเป็น ทักษะคิด และความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง การสร้างวัฒนธรรมและการบรรยากาศในการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน โครงสร้างและกระบวนการทำงานต้องเน้นความยืดหยุ่น เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี การสร้างชุมชนสัมพันธ์และเครือข่ายการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการโดยเน้นวิสัยทัศน์ พันธกิจความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ นามประดิษฐ์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับจากงานศึกษาวิจัยของ จิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

5.2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบที่มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) สารสำคัญของรูปแบบ 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รองลงมา คือ เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ หลักการและเหตุผลของรูปแบบ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และสารสำคัญของรูปแบบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินการสร้างรูปแบบ

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษารูปแบบและการสร้างรูปแบบ จึงทำให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมามีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำร่างรูปแบบเรียบร้อยแล้ว จึงจัดให้มีการจัดประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญ ระดมความคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น และได้มีการปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ พิศดา มาลาม (2560) เสนอว่า รูปแบบเป็นสิ่งที่ เป็นโครงสร้างทางความคิด โปรแกรม แบบจำลอง หรือตัวแบบจำลองสภาพความเป็นจริงที่มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยจะต้องพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษา เพื่อใช้แทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใด ปรากฏการณ์หนึ่ง โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ตามองค์ประกอบที่ศึกษาจากรูปแบบนั้น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Raj (2002) ที่เสนอว่า รูปแบบเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยจัดระบบความคิดในเรื่องนั้นให้ง่ายขึ้นและเป็นระเบียบ สามารถเข้าใจลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์นั้นได้ ส่วนองค์ประกอบของรูปแบบยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ พิจิตรา ธงพานิช (2560) ที่เสนอว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทํานาย ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งสามารถใช้ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์ รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ และ 4) รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Kemmis and Keeves (1988) ที่เสนอว่าองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบเป็นแนวความคิดภาพรวมที่ใช้ในการกำหนดกระบวนการหรือวิธีการและกิจกรรม การดำเนินงาน 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ เป็นข้อความที่แสดงถึงสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดในแต่ละกิจกรรมหรือวิธีการในรูปแบบ โดยสามารถตรวจวัดและประเมินผลได้ 3) วิธีการ/กระบวนการของรูปแบบ มีลักษณะเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในรูปแบบโดยเรียงลำดับก่อนหลัง และ 4) การประเมินผลของรูปแบบ มีลักษณะเป็นวิธีการว่าการดำเนินงานของรูปแบบนั้นประสบความสำเร็จเพียงใด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสิน ซึ่งสอดคล้องของงานวิจัยของ พรปวีณ์ ไกรบำรุง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องของงานวิจัยของ ธนกฤต โชติภักดีโกศล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผลการประเมินพบว่า ด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการและเหตุผลของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ สาระสำคัญของรูปแบบอยู่ในระดับมาก การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ตามลำดับ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการและเหตุผลของรูปแบบ รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ สาระสำคัญของรูปแบบ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

การสร้างรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำรูปแบบ ประกอบกับรูปแบบ มีสาระสำคัญของรูปแบบ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คุณลักษณะการพัฒนาระบบผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยเลือกด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 ด้าน ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาระบบผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ส่วนที่ 3 โครงการ/กิจกรรมสำหรับพัฒนาระบบผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถเป็น แนวทางให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานนำไปใช้และปฏิบัติได้ชัดเจน สามารถมองเห็นภาพความเป็นไปได้ชัดเจนขึ้น สามารถ นำรูปแบบไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้การประเมิน ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สอดคล้องกับแนวคิดของ วาโร เฟิงส์วีสต์ (2554) ได้เสนอว่า การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้หลักการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standard of Educational Evaluation โดยนำ หลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการทดสอบรูปแบบประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานความ เป็นไปได้ เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง 2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ เป็นการประเมิน การสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้ของระบบ 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้าน กฎหมายและด้านศีลธรรมจรรยา และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุมเป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระ ครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1992) ที่เสนอว่า รูปแบบที่ดีควรมี ส่วนที่สำคัญคือ จะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ จะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิง สาเหตุ สามารถช่วยสร้างจินตนาการ สร้างความคิดรวบยอด และสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อรชร ปราจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกฤต โชติภักดีโกดิน (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำของ คณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาระบบผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินสถานการณ์ ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษา โดยการคาดการณ์แนวโน้มอนาคต ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ มีการกำหนดนโยบายวิธีปฏิบัติและวิธีการที่เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดหมายชัดเจน

6.1.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือจากสถานศึกษาและบุคคลภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลและการสื่อสารโดยมีจุดมุ่งหมายและ เป้าหมายร่วมกัน มีการบริหารจัดการโดยใช้ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภายในเครือข่ายร่วมกัน และต้องมีการวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

6.1.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้วยการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยมีการประเมินกลยุทธ์ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม

6.1.4 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ด้านสาระสำคัญของรูปแบบ ผู้บริหารควรสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

6.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 อย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนา ให้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนในแผนงาน มีโครงการหรือกิจกรรมสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม

6.1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกคนจะต้องเข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทุกระดับ ในการดำเนินการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจน ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจให้แสดงศักยภาพของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียนคิดและเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ ตลอดจนการจัดกิจกรรม การจัดฝึกอบรมและการศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องและกำหนดเกณฑ์การผ่านการพัฒนา

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

6.2.2 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กุลชลี จงเจริญ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หน่วยที่ 12 ชุดวิชา 23728 นวัตกรรมการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกรียงกานต์ กาญจนะโกคิน. (2561). ผู้นำด้านนวัตกรรม. <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/466874>
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชนกฤต โชติภักดีโกคิน. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พรปวีณ์ ไกรบำรุง. (2564). รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พิจิตรา ธงพานิช. (2560). การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- พริดา มาลาม. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 3(6), 63-71.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 10. (2563). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา (พ.ศ. 2563 – 2565) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1. สำนักงานศึกษาธิการภาค 10.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรชร ปรำจันท์. (2561) รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุสรณ์ นามประดิษฐ์, ชูชีพ พุทธประเสริฐ, ยงยุทธ ยะบุญธง, และมนต์นภัส มโนการณ. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ. *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*, 59(1), 98-120.

ภาษาอังกฤษ

- Carmeli, A., Gelbard, R., & Gefen, D. (2010). The Importance of Innovation Leadership in Cultivating Strategic Fit and Enhancing Firm Performance. *The Leadership Quarterly*, 21(3), 339-349.
- Keeves, J. P. (1992). *The IEA Study of Science III*. Pergamon Press.
- Kemmis, S., & Keeves, J. P. (1988). Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook.
- Raj, M. (2002). *Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education*. ANMOL.
- Watt, D. (2002). How Innovation Occurs in High Schools within the Network of Innovative Schools: The Four Pillars of Innovation Research Project. *The Conference Board of Canada*.